

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Kateřina Tučková a kol.

Fabrika

Příběh textilních baronů z moravského Manchesteru

Tzv. Benešovka (bývalá Kompertova továrna)

Před čtením

Posadíme se do svahu proti tzv. Benešovce tak, abychom na ni viděli.

Prohlédneme si současný stav budovy. Jak vypadá, jak se na ní podepsala uplynulá léta. Jak nyní působí na ty, kteří procházejí kolem ní?

.....

Vrátíme se zhruba do let 1900–1930 a představíme si, jak asi působila na lidi, kteří v ní pracovali či procházeli kolem v době, kdy se majitelům dařilo a továrna prosperovala. Zavřeme oči a vidíme majestátní budovy se zachovalými okenními tabulkami, s dekorativně zdobeným třicetimetrovým komínem. Co si asi říkají lidé, kteří jdou kolem?

.....

Jak na nás působí současná podoba továrny?

.....

Co by nás z její historie či osudů tohoto místa mohlo zajímat?

.....

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Čtení

Nyní se pustíme do čtení. Všimáme si, nad čím přemýšlí vypravěčka příběhu.

Kateřina Tučková a kol.

Fabrika

Příběh textilních baronů z moravského Manchesteru

Už pěknou řádku let se každé ráno probouzím v samém srdci moravského Manchesteru. V domě postaveném pro úředníky textilky, jejíž dnešní torzo mám na dohled, stejně jako pavlačové domy dělníků a honosné vily majitelů továren. Srdce textilního Brna tepalo právě tady, na Celju. Všechno to mám přímo na očích, ale ty stavby jsou jen skořápky. To tam uvnitř, v jejich útrobách, se odehrávaly pozoruhodné příběhy dělníků, úředníků, továrníků, kteří byli na vertikální ose času mými sousedy. To je to, co mě nejvíc zajímá. Jejich štěstí nebo starosti, po kterých tu dnes nezbylo nic. Továrny zkrachovaly, majitelé vymřeli v koncentračních táborech nebo v lepším případě v emigraci, poslední textilní dělníci už dožívají, v domech bydlí noví nájemníci.

To vědomí definitivního konce je tísnivé. Na druhou stranu je právě teď možné příběh moravského Manchesteru prohlédnout celý. Největší sláva textilního Brna je minulostí, ale zároveň jí ještě nejsme tak vzdálení, abychom ji nemohli podrobně zmapovat.

Tak teď v tom pevně zavinitém klubku ještě najít konec nitky příběhu, na kterém by se dala historie moravského Manchesteru představit, a můžeme začít chystat výstavu.

...

Ještě před nedávnem jsem netušila, že nějací Offermannovi kdy v Brně žili. A přece je pořád možné narazit tu na jejich stopy. Jsou časem zaváté tak, že už je nikdo nepřihadí ke jménu jejich původců, ale přesto tu jsou. Tramvaje, totiž šaliny, Lužánky, Denisovy sady, honosná budova Uměleckoprůmyslového muzea. Nebo řada domů v „brněnském Bronxu“. Kolikrát jsem šla Bratislavskou, Cejlem nebo Vlhkou, s očima přilepenýma na zdobné fasády domů, a nenapadlo mě ptát se, kdo je tu dal postavit. Přitom třicet krásných činžovních domů na Vlhké vyrostlo kdysi z půdy ovocných sadů a z podobně výživného konta továrníka Karla Offermanna. Ta ulice se pak také pyšnila jeho jménem Offermannngasse. Než ji za první republiky a pak znovu po válce přejmenovali na Vlhkou. Špatně zatrubněná Ponávka, která tehdy máčela paty domů, se zdála být pro nový název ulice vhodnější než jméno rodiny, které kdysi s úctou vyslovovali nejen Brňané, ale i půl Evropy. I když bez ní by nejen tato ulice, ale ani celé město v podobě, v jaké je známe dnes, neexistovaly.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Po čtení

Kudy se vypravěčka prochází? .....

Co ji napadá?.....

.....

Které otázky probíhají hlavou nám? .....

.....

.....

.....

.....

Kdo by nám na ně mohl dát odpověď? Kam bychom pro odpověď mohli vyrazit?.....

.....

.....

Proč má cenu zabývat se příběhy, které se skrývají za budovami, jež na první pohled nemusejí být nijak přitažlivé?

.....

.....

Popustíme uzdu své fantazie a zkusíme vymyslet, jaký příběh se mohl skrývat právě za zdmi Kompertovy továrny. Zkusíme napsat minimálně prvních deset vět z tohoto příběhu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Reflexe:

V čem se liší naše představy spojené s továrnou od představ vypravěčky? .....

.....

Proč jsme si zvolili odlišný či podobný přístup?.....

.....

.....

Poznámka na konec:

Je-li to možné, přečteme si příběhy se spolužáky navzájem.

Máme-li možnost, zkusíme se zjistit i fakta, která nás o bývalé Kompertově továrně zajímají.

